

Nr 105.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående medgivande för förra sömmerskan vid Svea livgardes intendenturverkstäder Hilda Maria Lundahl att för erhållande av förtidspension tillgodoräkna sig viss tjänstgöringstid; given Stockholms slott den 15 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmberg anför:

I kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen stadgas, att till de civila löntagare vid armén samt de månads- och daglönare och med dem jämställda löntagare vid marinen, vilka till följd av den under år 1925 beslutade nya försvarsorganisationen bliva övertaliga och på den

grund erhålla avsked från sin anställning vid försvarsväsendet utan att i samband med avskedet erhålla annan likvärdig anställning vid försvarsväsendet eller eljest i statens tjänst, skall, i den omfattning och enligt de grunder, som angivas i kungörelsen, utgå förtidspension eller avskedsersättning. Den i kungörelsen avsedda personalen indelas efter anställningens art i tre grupper. Till grupp III hänföres, bland andra, kokerskor och tvätterskor ävensom med dessa jämställda löntagare vid armén och marinen. Kvinnliga löntagare, tillhörande gruppen III, vilka vid avgången ur tjänst uppnått en levnadsålder av 50 år samt tillika hava en sammanlagd anställningstid i statens tjänst av minst 15 år, erhålla årlig förtidspension. Pensionsbeloppet utgör vid en anställningstid av sammanlagt 15 år 530 kronor och höjes med 14 kronor för varje fullt anställningsår utöver 15 år, dock att högsta beloppet av pensionen utgör 740 kronor.

Ärenden rörande förtidspension prövas och avgöras av statskontoret.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement överlämnad skrift, dagtecknad den 24 januari 1928, har förra sömmerskan vid Svea livgardes intendenturverkstäder Hilda Maria Lundahl, som enligt de i ovannämnda kungörelse angivna grunder för en tjänstetid av 18 år, varunder hon varit anställd vid nämnda intendenturverkstäder, tillerkänts förtidspension med 572 kronor, hemställt, att henne måtte i avseende å förtidspension ytterligare tillgodoräknas åren 1898—1902 och 1904—1908, då hon å Svea artilleriregementes intendenturverkstäder och Göta livgardes skradderiverkstad varit anställd hos och avlönad av vederbörande mästare å verkstäderna.

Sekundchefen för Svea livgarde och chefen för östra arméfördelningen hava tillstyrkt den gjorda framställningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet hava *arméförvaltningens intendents- och civila departement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 februari 1928 meddelat, att sekundchefen för Svea livgarde uti en till statskontoret ställd, till arméförvaltningens civila departement insänd skrivelse den 8 augusti 1927 hemställt, att förtidspension måtte beredas, bland andra, sömmerskan vid regementets intendenturverkstäder Hilda Maria Lundahl med belopp av 712 kronor, beräknat efter en anställningstid av 28 år. I gemensam skrivelse till statskontoret den 20 september 1927 hade arméförvaltningens intendents- och civila departement tillstyrkt beviljande av förtidspension åt Lundahl med av sekundchefen föreslaget belopp. Genom beslut den 10 januari 1928 hade Lundahl av statskontoret tillerkänts förtidspension med ett belopp av allenast 572 kronor, synbarligen på grund av att statskontoret icke ansett de anställningstider, tillhoppa 10 år, under vilka Lundahl enligt framställningen bilagda intyg utfört arbete vid Svea artilleriregementes intendenturverkstäder och Göta livgardes skradderiverkstad, hänförliga till anställningstid i statens tjänst.

Beträffande Lundahls arbete vid Göta livgardes skradderiverkstad hade visserligen sekundchefen för Svea livgarde i skrivelse till intendentsdepartementet uttalat, att tvekan kunde råda, huruvida ifrågavarande arbete skulle kunna anses hänförligt till arbete i statens tjänst, men då arbetet utförts för kronans räkning med kronans materialier och i kronans lokaler, ansåge departementen jämväl den tid, Lundahl utfört detta arbete, böra medräknas i den anställningstid, som skulle läggas till grund för bestämmande av hennes förtidspension. Departementen vidhölle sålunda sin uppfattning, att Lundahl bort tillerkännas förtidspension med 712 kronor. På grund härav hemställde departementen, att Kungl. Maj:t måtte bifalla sökandens framställning eller, för så vitt detta av formella skäl icke skulle anses lämpligt, hos riksdagen utverka, att Lundahl tillerkändes en tilläggspension från allmänna indragningsstaten å belopp, motsvarande skillnaden mellan det av departementen tillstyrkta och det av statskontoret beviljade pensionsbeloppet eller 140 kronor.

Statskontoret har den 27 februari 1928 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att statskontoret vid beviljande av förtidspension åt sökanden den 10 januari 1928 endast tillgodoräknat henne tiden från och med den 2 april 1909, då hon varit anställd vid Svea livgardes skradderiverkstad, eller sålunda 18 år. I enlighet härmed hade statskontoret jämlikt föreskrifterna i § 4 av kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) förklarar sökanden, vilken hänförts till grupp III b) av de i nyssnämnda paragraf angivna grupper, berättigad att från och med dagen efter den, då avgång från tjänsten ägde rum, uppbära förtidspension till belopp av 572 ($530 + 3 \times 14$) kronor. Då enligt nu berörda § 4 vid förtidspensions fastställande hänsyn endast finge tagas till anställningstid i statens tjänst, hade statskontoret icke ansett sig kunna för pension tillgodoräkna henne den tid, då hon under åren 1898—1902 och 1904—1908 arbetat å Svea artilleriregementes och Göta livgardes skradderiverkstäder och därvid, såsom framginge av lämnade intyg och av statskontoret under hand inhämtade upplysningar, varit anställd och avlönad av vederbörande mästare. Emellertid hade riksdagen i ett flertal fall på därom av Kungl. Maj:t gjord framställning medgivit, att pension finge utgå till arbetare, vilka visserligen icke varit direkt anställda i statens tjänst men som i egenskap av entreprenörer eller hos dem anställda under lång tid uteslutande varit sysselsatta med arbete för statens räkning. Vid sådant förhållande ansåge statskontoret det vara med billighet överensstämmande, att åtgärder vidtoges för att sökanden finge för pension tillgodoräkna jämväl den tid, hon utfört arbete vid Svea artilleriregemente och Göta livgarde. Av tillgängliga handlingar framginge ej, vilka tidsperioder hon utfört dylikt arbete, och det vore sålunda icke möjligt att nu beräkna den ytterligare pension, som skulle utgå till henne, därest ifrågavarande tidsperioder tillgodoräknades henne. Under åberopande av vad sålunda anförts hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att hela den tid, Lundahl varit uteslutande sysselsatt med arbete för kronans räkning,

finge tillgodoräknas henne för förtidspension utan hinder därav, att hon under någon del av denna tid icke innehaft anställning i statens tjänst.

Departements-
chefen. Liksom myndigheterna finner jag billighetsskäl tala för att de tidsperioder, Lundahl — ehuru icke anställd i statens tjänst — varit uteslutande sysselsatt med arbete för kronans räkning, må tillgodoräknas henne för erhållande av ytterligare förtidspension. Den närmare prövningen av ifrågavarande tjänstgöringstids längd samt pensionsbeloppets bestämmande torde, liksom avgörandet av frågor rörande förtidspension i allmänhet, böra ankomma på statskontoret.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra sömmerskan vid Svea livgardes intendenturverkstäder Hilda Maria Lundahl må för erhållande av förtidspension enligt de i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen angivna grunder tillgodoräknas den tid hon, utan att hava haft anställning i statens tjänst, varit uteslutande sysselsatt med arbete för kronans räkning.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.